

Maakuntahallitus 26.8.2024

Maakuntajohtaja Kari Häkämies

§ 3 Ajankohtaiset asiat

Budjettiriihestä tarvitaan investointipäätökset maanteille

Hallitusohjelmassa sovitun 4 miljardin euron määräaikaisen investointiohjelman uusista toimista on tarkoitus linjata hallituksen budjettiriihessä syyskuun alussa. Varsinais-Suomessa käynnistämispäätöksen tarvitsevat toteutusvalmiit E18 kehätie Raision keskustassa ja Kaarinan läntinen ohikulkutie (mt 180 Kurkela-Kuusisto).

Suomen väyläverkon tärkeimmäksi seuraavaksi toteutettavaksi tiehankkeeksi priorisoitu E18 kehätien parantamishanke Raisiossa mahdollistaa Naantalin ja Turun satamien sujuvan liikenteen ja laittaa liikkeelle mittavia yksityisiä investointeja sekä Raision keskustan kehittämisen. Paraistenväylään kuuluvan maantien 180 Kurkela-Kuusisto -yhteyden rakentaminen parantaa vilkkaasti liikennöidyn saaristotien turvallisuutta ja on toteutuksessa merkittävä panostus rakennusteollisuuden toimintaedellytyksillä.

Valtiovarainministeriön 9.8. antama pohjaehdotus pitää sisällään rahoituksen Turun lentokentän ympärivuorokautiseen aukioloon. Kentän yöllinen aukiolo on edellytys Rajavartiolaitoksen viranomaistoiminnoille kentällä, meripelastukselle ja rajavalvonnalle. Saaristomeri-ohjelman rahoitus on turvattava hallitusohjelman linjauksen mukaisena, 6 miljoonaa euroa vuodessa.

Hallituksen talousarvioneuvottelut käydään 3.-4.9.2024.

Lisätiedot: vt. edunvalvontajohtaja Malla Rannikko-Laine p. 040 721 3429

Kunnat aktivoituneet Saaristomeritoimissa – Varsinais-Suomen vesien- ja merenhoidon toimiin lähes miljoona euroa valtion avustusta

Varsinais-Suomen ELY-keskus myönsi kesäkuussa maakuntaan yhteensä 904 000 € valtion avustuksia vesien ja merenhoidon hankkeisiin. Myönnettyistä avustuksista hieman yli kolmasosa oli suoraan Varsinais-Suomen kuntien hakemaa avustusta vesien- ja merenhoidon toimiin, jonka lisäksi toinen kolmasosa oli hankkeita, joissa kunnilla on merkittävä rooli tai hakijana oli säätiö tai yhdistys, jossa kunnat ovat jäseninä. Käynnistyvät hankkeet kohdistuvat alueille, joissa vesien ekologinen tila on hyvää huonompi. Hankkeissa tullaan tekemään vesistöön päätyvän ravinnekuormituksen vähentämiseen ja luonnonmukaiseen vesienhallintaan tähtäävien toimenpiteiden suunnittelua ja toteutusta Saaristomeren valuma-alueella.

Uutinen aiheesta: [Kunnat aktivoituneet Saaristomeritoimissa – Varsinais-Suomen vesien- ja merenhoidon toimiin lähes miljoona euroa valtion avustusta – Valonia](#)

Lisätiedot: Saaristomerityön asiantuntija Eemeli Huhta, eemeli.huhta@valonia.fi, p.040 575 2667

Varsinais-Suomen maakuntaohjelman 2022–2025 vertaisarviointi käynnistyy

Varsinais-Suomen maakuntaohjelma 2022–2025 arvioidaan syksyn 2024 aikana Uudenmaan, Päijät-Hämeen ja Kanta-Hämeen liittojen toimesta.

Maakunnan liitot laativat neljän vuoden välein maakunnan pitkän aikavälin strategisiin linjauksiin perustuvan maakuntaohjelman, jossa tarkennetaan maakunnan aluekehittämiseen liittyviä tavoitteita ja niiden toimeenpanoa. Ohjelma valmistellaan yhteistyössä kuntien, korkeakoulujen, viranomaisten sekä alueiden kehittämiseen osallistuvien yhteisöjen ja järjestöjen sekä muiden tahojen kanssa. Maakuntaohjelman hyväksyy maakuntavaltuusto valtuustokausittain.

Maakunnan liitto seuraa ja arvioi maakuntaohjelman toteuttamista yhteistyössä maakuntaohjelmaa toteuttavien viranomaisten kanssa. Ulkopuolinen arvioitsija arvioi maakuntaohjelman tavoitteiden toimeenpanoa vähintään kerran ohjelmakauden aikana. (Laki alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepoliittikan toimeenpanosta.)

Maakuntaohjelman 2022–2025 arviointi toteutetaan neljän maakunnan välisenä vertaisarviointina siten, että prosessiin osallistuvat neljä maakuntaa – Varsinais-Suomi, Uusimaa, Päijät-Häme ja Kanta-Häme – arvioivat toistensa maakuntaohjelmat. Arviointiprosessin fasilitoi Owl Group. Prosessi käynnistyy elokuussa ja arviointi valmistuu vuoden 2024 lopussa.

Lisätietoja: Salla-Maria Lauttamäki

Varsinais-Suomen kahdeksas vaikuttajakoulu käynnistyy

Varsinais-Suomen liitto on vuodesta 2017 alkaen järjestänyt vuosittain vaikuttajakoulua, joka on yhteiskunnallisista asioista, vaikuttamisesta ja politiikasta kiinnostuneille nuorille suunnattu vuoden mittainen koulutus. Maanantaina 26.8. käynnistyy kahdeksas vaikuttajakoulun vuosikurssi kaudelle 2024–2025. Vaikuttajakoulun suorittaneita on tähän mennessä 155 nuorta. Heistä moni on sittemmin suunnannut vaikuttamisen pariin mm. politiikan, järjestötoiminnan tai viestinnän kautta.

Vaikuttajakoulun tavoitteena on syventää nuoren päätöksenteon ja järjestelmien tuntemusta, kansainväliseen politiikkaan sekä erilaisten yhteiskunnallisten toimijoiden ja tiedotusvälineiden toimintaan. Vaikuttajakoulu on osa Varsinais-Suomen liiton edunvalvontatoimintaa ja sen tavoitteena on tukea aktiivisten yhteiskunnallisten vaikuttajien kasvua.

Alkavalla vuosikurssilla on mukana 23 vuosina 2002–2008 syntynyttä nuorta. Nuoret ovat kotoisin eri puolilta maakuntaa ja opiskelevat lukiossa, ammattikoulussa tai korkeakoulussa. Heistä usealla on jokin järjestö-, yhdistys- tai seuratausta, tai he ovat mukana nuorisovaltuusto- tai opiskelijakuntatoiminnassa. Osalla ei vielä ole vaikuttamiskokemusta, eikä se ole koulutuksen edellytys. Vaikuttajakoulun osallistujat on valittu mukaan nuoren motivaation perusteella. Osallistujilta edellytetään aktiivisuutta ja sitoutumista koko vuoden toimintaan.

Varsinais-Suomen liitto rakentaa vaikuttajakoulun ohjelmaa yhdessä kumppaneiden kanssa. Maakunnan toimijoilla on mahdollisuus esittää vierailukohteita. Nuoret verkostoituvat mahdollisuuksien mukaan myös Pirkanmaan ja Päijät-Hämeen vaikuttajakoululaisten kanssa.

Lisätietoja: vt. edunvalvontajohtaja Malla Rannikko-Laine p. 040 721 3429,
erikoissuunnittelija Katri Koivisto p. 0400 251 771

Maakunnan talousmittarit punaisella

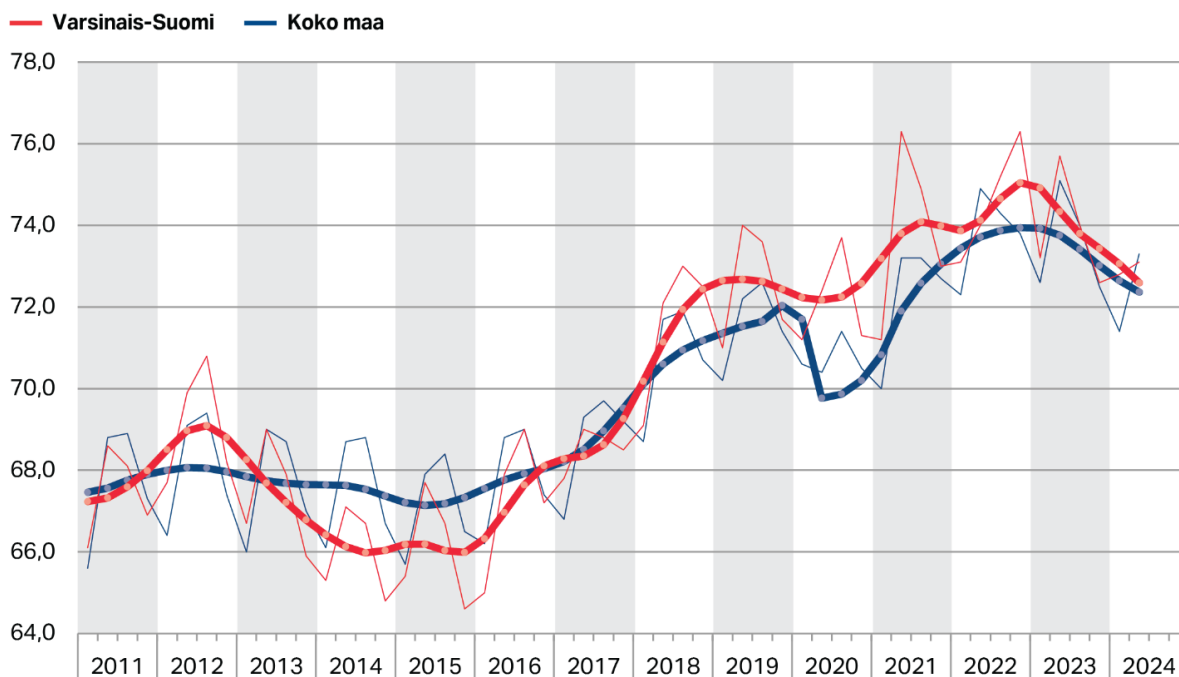
Varsinais-Suomen talouskehityksen tilannekuva näyttää alavireiseltä sekä työllisyysasteen että yritysten suhdannekehityksen näkökulmasta. Työllisyysasteen trendiluku oli vuoden toisella neljänneksellä 72,6 %, mikä oli 1,7 prosenttiyksikköä alempi kuin vuotta aiemmin. Maakunnan yritysten liikevaihto oli puolestaan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä keskimäärin 2,2 % heikompi kuin vuotta aiemmin.

Työllisyysasteen heikkeneminen on jatkunut, vaikka alkuvuodesta näkyi hetkellisesti merkkejä kehityksen pysähtymisestä. Varsinais-Suomen työllisyysaste on kuitenkin yhä koko maan tilannetta parempi. Myös työllisten määrän kehitystrendi kääntyi hienoiseen laskuun. TEM:n lyhyen aikavälin työmarkkinaennusteen mukaan Suomen työllisyystilanne tulee kuitenkin paranemaan kuluvan vuoden loppupuolella. Ennusteen toteutuessa pitäisi myös Varsinais-Suomen työllisyystilanteen kehittyä parempaan suuntaan kesän jälkeen.

Yritysten liikevaihdon kehityksen painaa miinusmerkkiseksi erityisesti suurten päätoimialojen vaisu kehitys. Teollisuus ja kauppa olivat noin 3 % laskussa ja rakennusala romahti jopa 12 % edellisvuotisesta. Sen sijaan Varsinais-Suomen vahvat kärkialat kasvoivat ripeästi. Selvästi vahvinta kasvu oli lääkekehityksessä ja terveysteknologiassa sekä ICT-alalla, mutta myös luovat alat ja liike-elämän palvelut kasvoivat nopeasti. Ne eivät kuitenkaan yksistään kyenneet nostamaan koko maakunnan suhdannekehitystä kasvuun.

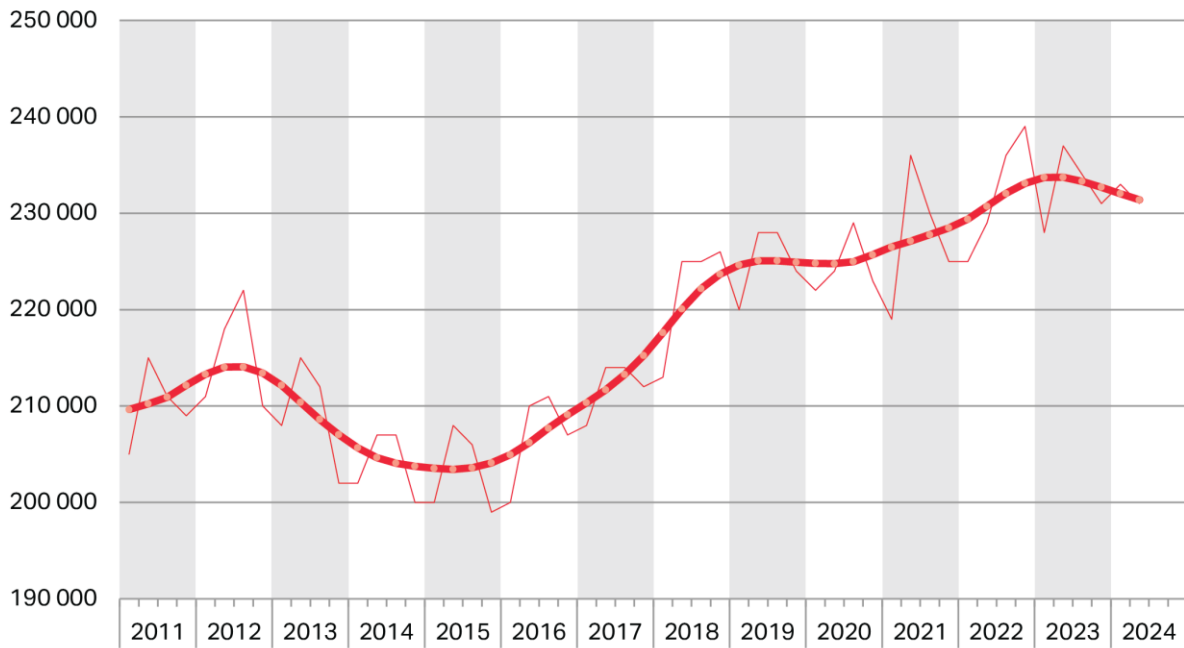
Lisätietoja: tietopalvelupäällikkö Antti Vasanen, puh. 050 410 2294

Työllisyysasteen kehitys (% , 15–64-vuotiaat, trendikehitys paksulla viivalla)

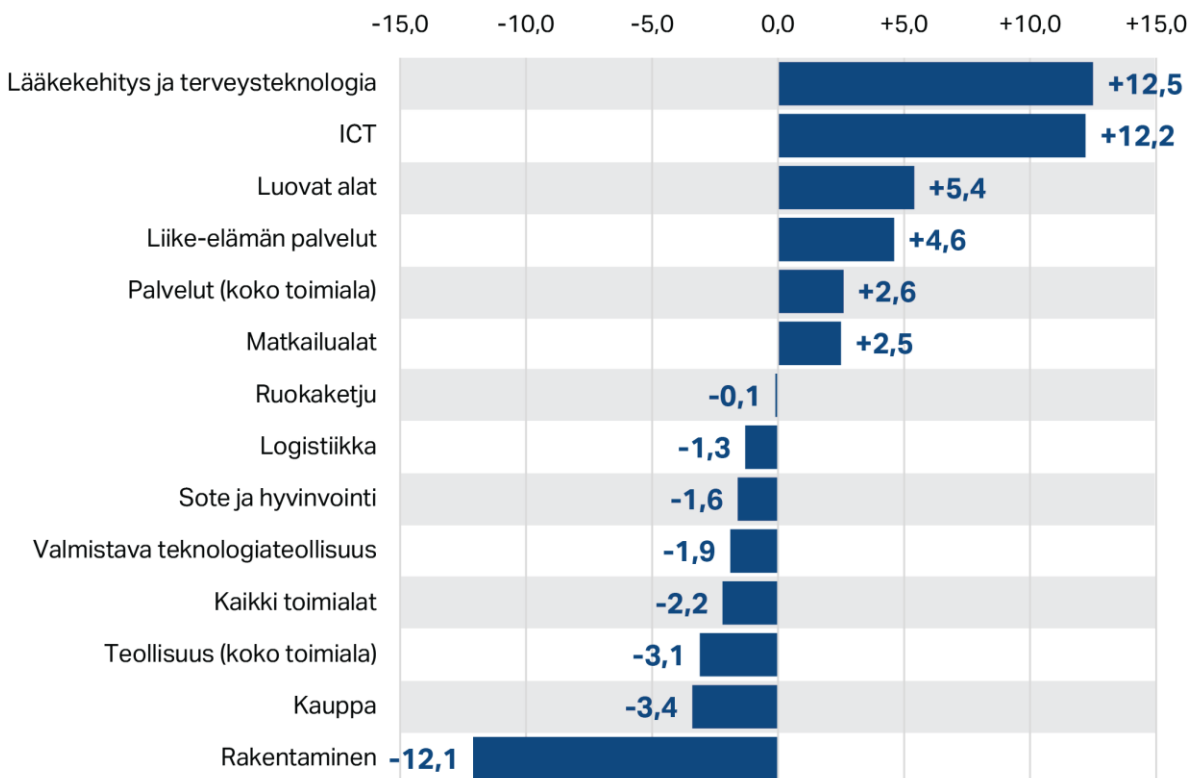

Työllisten määrän kehitys Varsinais-Suomessa

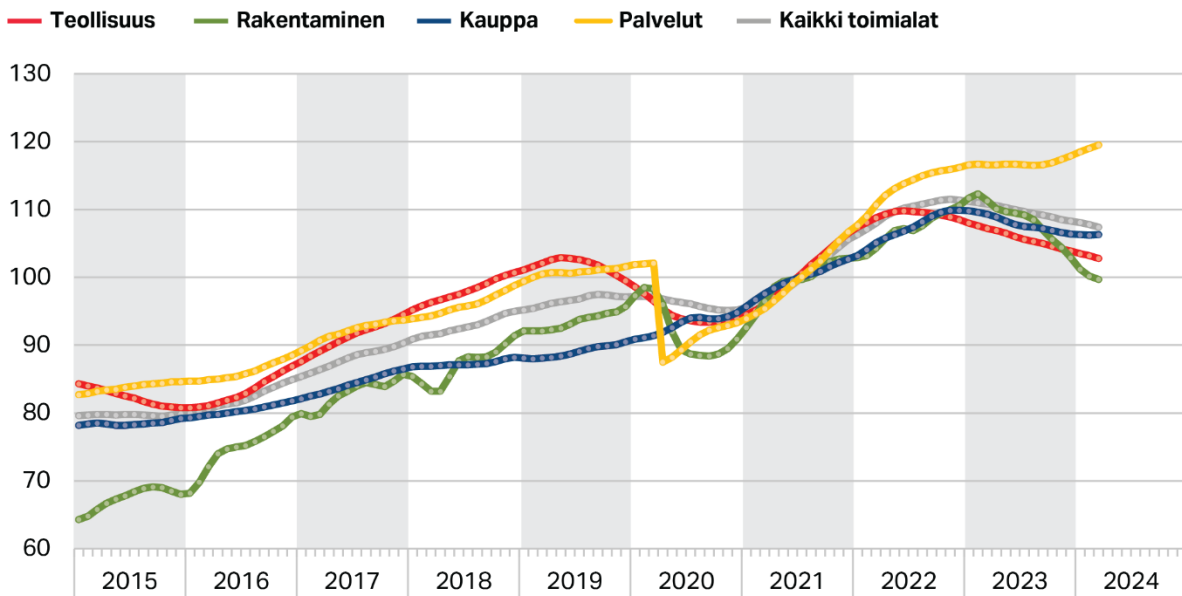
(henkilöä, trendikehitys paksulla viivalla)

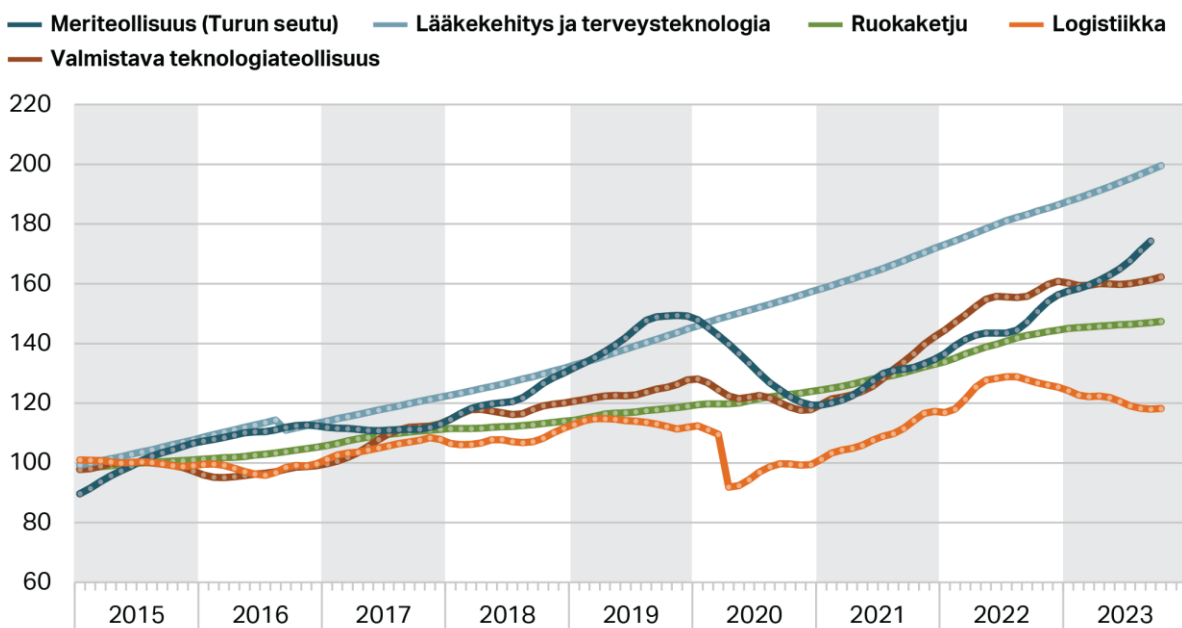
Varsinais-Suomen yritysten liikevaihdon vuosimuutos (Q1/2024, %)

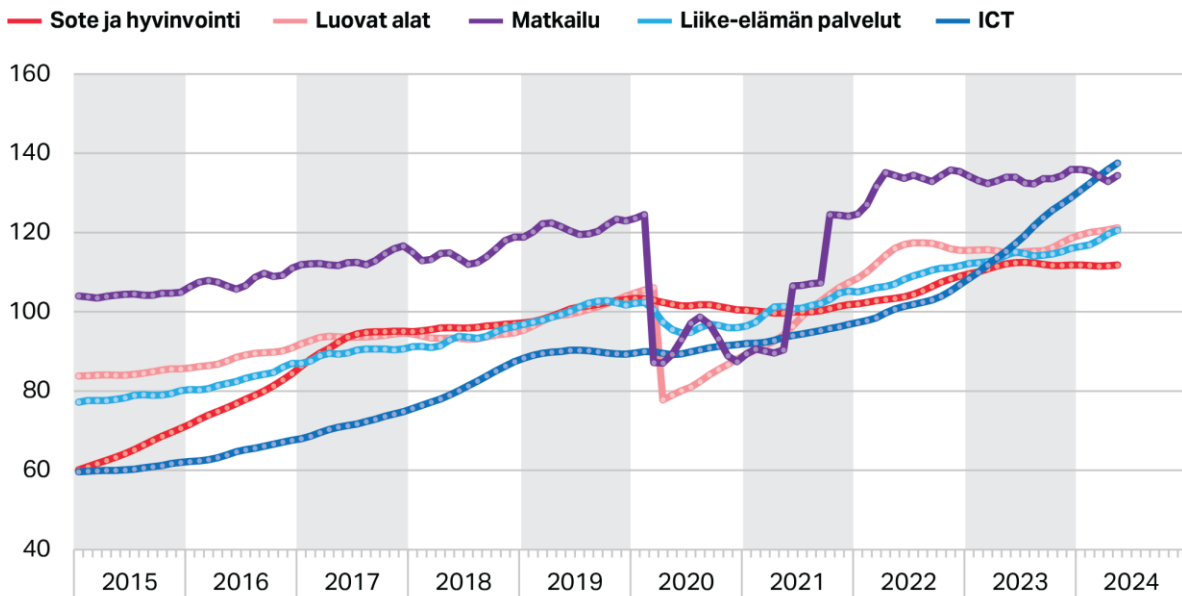
Varsinais-Suomen yritysten liikevaihdon kehitys (trendisarja, 2021=100)

Varsinais-Suomen yritysten liikevaihdon kehitys (trendisarja, 2015=100)

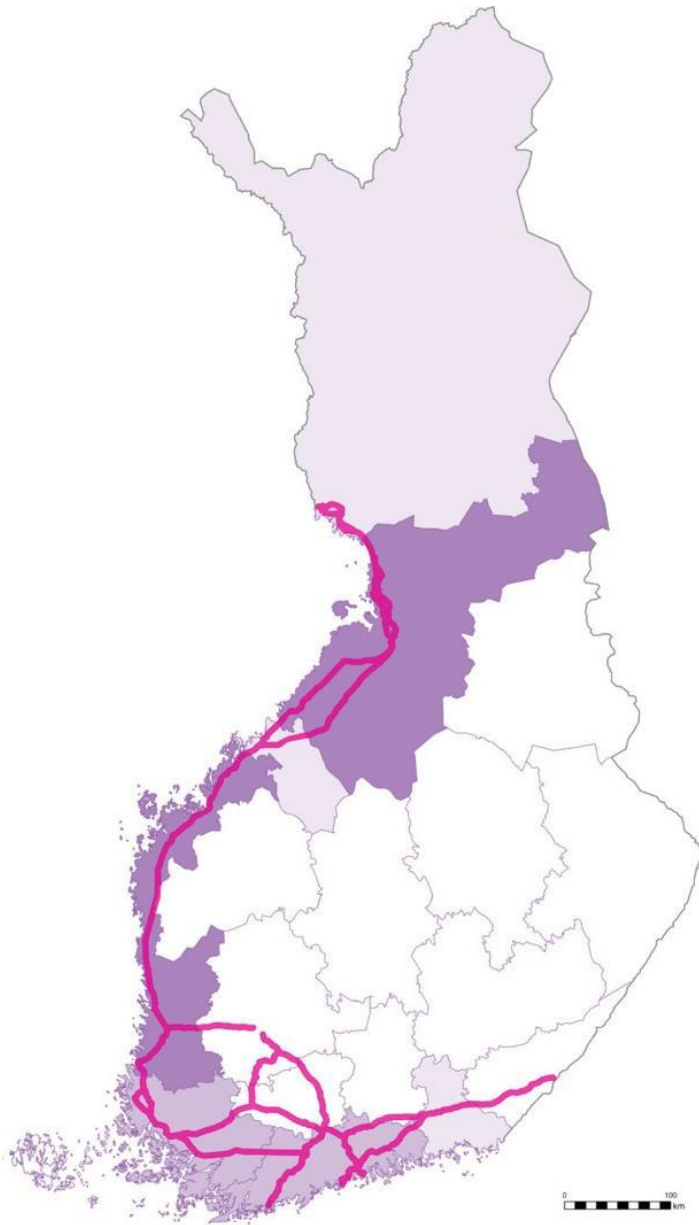

Varsinais-Suomen yritysten liikevaihdon kehitys (trendisarja, 2021=100)

Gasgrid Finland Oy:n alustavista vedyn siirtoyhteysien linjauksista

Gasgrid Finland oy on laatinut alustavat kansallisten suurimpien vedyn siirtoyhteysien vaihtoehdot. Varsinais-Suomessa alustavat yhteysvaihtoehdot olisivat melko kattavat suhteutettuna koko maahan. Kansallisen verkoston kokonaisuus myötäilee rannikkoseutuja poiketen kuitenkin myös Pirkanmaalle ja Tampereen seudulle. Näiden Gasgridin esittämien vedyn pääyhteysien lisäksi Varsinais-Suomen maakuntaan tulisi myös runsaasti ohuempia liityntäputkien linjoja, joita ei vielä näytetä tällä pääyhteysien vaihtoehtojen kartalla. Kartta ja muuta taustatietoa löytyy Gasgridin verkkosivuilta osoitteessa <https://gasgrid.fi/kehitys/>.

Gasgridin kartta kansallisen vetyverkon alustavista reittivaihtoehdoista

Gasgrid kutsui maakuntien liittojen ja kuntien edustajat alueellisiin tiedotustilaisuuksiin, joissa suunnittelutilannetta kuvailtiin perusteellisemmin. Samalla Gasgrid on käynyt vuoropuhelua vetytaloustoimijoiden ja heidän etujärjestöjensä kanssa. Tilaisuus niille varsinaissuomalaisille kunnille, joiden alueelle alustavia linjauksia on hahmoteltu, järjestettiin 12.6.2024 verkossa. Tilaisuuden aineistot sekä tilaisuudessa esitetyt kysymykset ja vastaukset lähetettiin osallistujille sähköpostitse jälkikäteen.

Samassa tilaisuudessa Gasgrid esitti pyynnön, että kunnat ja maakunnan liitto vastaisivat elokuun aikana kyselyyn vetyverkoston alustavista suunnitelmista.

Maankäyttöjaosto käsitteli vastaukset kokouksessaan aamulla 26.8.2024 vastausehdotukset kyselyyn. Vastaus tärkeimpään kysymykseen alla:

Onko alueellanne toiveita, millä alueilla vedyn siirtoputken reitti voisi kulkea?

Kyllä on. Näkemykset myös eroavat osittain toisistaan eri osallisryhmien näkökulmista. Yhtä mieltä ollaan siitä niin vetytalous toimijoiden kuin alueen kuntienkin kesken, että Varsinais-Suomeen tulisi suunnitella mahdollisimman kattavat vedyn siirtoyhteydet, jotka olisivat kiinteästi myös osa keskeisimpiä kansallisia ja kansainvälisiä vedyn verkostoja. Varsinais-Suomen ei siis toivottaisi jäävän ainoastaan pienempien vedyn liityntäyhteyksien varaan.

Vetytalous toimijoita on Varsinais-Suomessa runsaasti ja ne ovat myös järjestäytyneet verkostoksi jo useampi vuosi sitten Business Turku Oy:n koordinoimana. Verkostossa on mukana yli 40 organisaatiota ja se on myös alueellisesti kattava maakunnassa. Varsinais-Suomessa on vireillä monia vetytalous hankkeita. Niistä suurin on Green North Energy Oy:n ammoniakki- ja vedyntuotantolaitos Naantaliiin.

Vetytalous toimijat katsovat, että järeät siirtoyhteydet Turun kaupunkiseudulla vauhdittaisivat ja varmistaisivat maakunnassa vireillä olevia hankkeita merkittävästi. Lisäksi vetyputkisto mahdollistaisi paljon suurempien energiamäärien käytön ja siirron kuin olemassa oleva ja lähitulevaisuuteen suunniteltu sähköverkosto alueella. Tämä edistäisi vedyn tärkeää jatkojalostusta korkeamman arvonlisän tuotteiksi. Varsinais-Suomen vahvuutena vetytalous tullaan olemaan juuri erikoisosaamiseen perustuvat vedyn jatkojalosteet, kuten meriliikenteen polttoaineet sekä polymeerien raaka-aineet ja kemikaalit. Vetytalous toimijat toivovat, että reittisuunnittelu olisi parhaimmillaan mahdollisimman markkinaehtoisia. Putkiston toivotaan myötäilevän vireillä olevia hankkeita sekä olemassa olevia suuria väyliä ja teollisuusalueita. Vetytalous toimijoiden verkosto ja Business Turku ovat myös proaktiivisesti kannustaneet alan toimijoita vastaamaan Gasgrid Finland oy:n markkinakyselyyn, jotta hankkeiden tilannekuvasta tulisi mahdollisimman ajantasainen.

Varsinais-Suomen kunnissa on esitetty puolestaan ainakin seuraavia näkemyksiä vedyn siirtoverkoston linjauksista: Varsinais-Suomen maakuntakaavassa oli aiemmin maakaasuputken linjaus Naantalista koilliseen Kanta-Hämeeseen asti. Merkintä poistettiin viimeisimmässä Luonnon arvojen ja varojen vaihemaakuntakaavassa. Maakaasuputken linjaus ehdittiin kuitenkin vahvistaa moniin kuntakaavoihin vuosien saatossa. Kaavateknisesti ja aikataulujen kannalta onkin katsottu etenkin linjan varrella olevissa kunnissa, että vetyputkilinjaus juuri maakaasuputkea mukaellen olisi toivottava. Näin välttyttäisiin mahdollisesti pitkiltä vuosien kaavaprosesseilta vetyputkilinjakuksen osalta. Gasgrid on myös huomionnut linjan omassa tähänastisessa työskentelyssään mahdollisuuksien mukaan. Toisaalta taas jotkin kunnat, jotka eivät sijaitse tämän linjakuksen varrella ja joissa kuitenkin on tai saattaa tulla vireille vetytalous hankkeita ovat katsooneet, että linjausperusteiden tulisi olla kattavampia ja markkinaehtoisempia palvelun tulevaa vetytalous kehitystä myös muualla maakunnassa.

Lisäksi auki on se, millaisiksi täsmentyvät vedyn siirtolinjojen tilatarpeet suoja-alueineen ja selvitysvelvoitteineen sekä niiden suositeltavat kaavamerkinnot ja -määräykset kansallisessa normiohjauksessa. Toistaiseksi edetään maakaasusäädöksiä soveltaen, mutta ohjauskehys tulee täsmentymään vielä myös vedylle. Hiukan epävarmaa onkin vielä, soveltuuko maakaasuputken

linjaus nykykaavoissa sellaisenaan myös vedyn siirtolinjalle niin juridisesti kuin toiminnallisesti-kin.

Lisätietoja: erikoissuunnittelija Kristina Karppi, puh. 040 779 0481